הִלְכוֹת יוֹם הַכִּפּוּרִים סִימָן תריב תריג

הֵם יְבֵשִׁים, פָּטוּר דִּלֹא חָזוּ לַאֲכִילָה, וְאִם הֵם רְטֻבִּים, חַיָּב: **ט** [ס]הַשּׁוֹתֶה בְּיוֹם כִּפּוּר (כג) מְלֹא לֻגְמָיו (פְּרוּשׁ מְלֹא פִּיו), חַיָּב. [ע]וּמְשַׁעֲרִים בְּכָל אָדָם (כד) לְפִי מַה שֶּׁהוּא, הַגָּדוֹל לְפִי גָּדְלוֹ וְהַקָּטָן לְפִי קָטְנוֹ. (כה) [פ]וְלֹא מְלֹא לֻגְמָיו מַמָּשׁ, אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיְּסַלְקֵנּוּ לְצַד אֶחָד בְּפִיו וְיֵרָאֶה [*] כְּמְלֹא לֻגְמָיו, (כו) [צ]וְהוּא פָּחוֹת מֵרְבִיעִית (כז) בְּאָדָם בֵּינוֹנִי. [ק]וְכָל הַמַּשְׁקִים מִצְטָרְפִים לִכְשִׁעוּר. הַגָּהּ: שְׁתָה מַשְׁקִין שֶׁאֵינָן רְאוּיִין לִשְׁתִיָּה, (כח) כְּגוֹן צִיר אוֹ מוּרְיָס (ו) (כט) וְחֹמֶץ חַי, פָּטוּר, אֲבָל חֹמֶץ מְזוּג, (ל) חַיָּב (טור): **י** שָׁתָה מְעַט וְחָזַר וְשָׁתָה, * אִם יֵשׁ מִתְּחִלַּת שְׁתִיָּה רִאשׁוֹנָה עַד סוֹף שְׁתִיָּה אַחֲרוֹנָה [ר]כְּדֵי שְׁתִיַּת רְבִיעִית, מִצְטָרְפִין לִכְשִׁעוּר, וְאִם לָאו, אֵין מִצְטָרְפִין. (לא) [ש]וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁשִּׁעוּר צָרוּף הַשְׁתִיּוֹת כְּדֵי אֲכִילַת פְּרָס, כְּמוֹ צָרוּף אֲכִילוֹת: הַגָּהּ: מַתָּר (ז) [ז] לָגַע בְּיוֹם כִּפּוּר בָּאֳכָלִין וּמַשְׁקִין וְלִקְטָנִים, (לב) וְלֹא חָיְשִׁינַן שֶׁיֹּאכַל אוֹ יִשְׁתֶּה אִם יִגַּע (תרומת הדשן סימן קמ"ז):

ס מִשְׁנָה שָׁם ע"א [עג.].
ע מִשְׁנָה י"א פֶּרֶק י"ד דְּכֵלִים. פ מֵימְרָא דִּשְׁמוּאֵל יוֹמָא שָׁם (פ.).
צ שָׁם בַּגְּמָרָא. ק שָׁם בַּמִּשְׁנָה (עג.). ר רַמְב"ם שָׁם (ה"ד) מֵהַתּוֹסְפְתָּא (שם). ש טוּר בְּשֵׁם הָרַאֲבַ"ד מִבְּרַיְיתָא דִּכְרִיתוּת י"ג (ע"א).

א מִשְׁנָה יוֹמָא ע"ג (ע"ב). ב מִמַּשְׁמָעוּת הַגְּמָרָא שָׁם ע"ח (ע"א) וּבְפָסְחִים נ"ד (ע"ב). ג בְּרַיְיתָא יוֹמָא ע"ז (ע"ב). ד הַגָּהוֹת מֵיימוֹנִי מֵהַתּוֹסְפְתָּא (פ"ד ה"ו ע"פ כת"י). ה רוֹקֵחַ (סי' רי"ז).

תריג אִסּוּר רְחִיצָה בְּיוֹם כִּפּוּר. וּבוֹ י"ב סְעִיפִים:

א [א]אָסוּר לִרְחֹץ בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים [ב]בֵּין בְּחַמִּין בֵּין בְּצוֹנֵן, וַאֲפִלּוּ לְהוֹשִׁיט אֶצְבָּעוֹ בַּמַּיִם אָסוּר. [ג]וְאִם הָיוּ יָדָיו אוֹ [ד]רַגְלָיו אוֹ שְׁאָר גּוּפוֹ מְלֻכְלָכִים בְּטִיט אוֹ (ף) בְּצוֹאָה, [ה]אוֹ שָׁנָטַף דָּם מֵחָטְמוֹ, (א) מֻתָּר

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ט [בשו"ע] כְּמְלֹא לֻגְמָיו וְהוּא פָּחוֹת מֵרְבִיעִית. וְכָתַב בְּדַרְגּוֹל מֵרְכָּבָה שֶׁעַל כָּל פָּנִים הוּא יוֹתֵר מֵחֲצִי רְבִיעִית וְעַיֵּן סִימָן ק"צ (ס"ג) וְסִימָן רע"א (ס"ג): **י** (ז) [ז] לָגַע. עַיֵּן בְּאֵר הַיֵּטֵב. וְעַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו) דְּמִיְּתֵי רְאָיָה מִיּוֹמָא (יד.), וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ו). וְעַיֵּן בְּשוּ"ת הַר הַבָּרְמֶל סִימָן כ"א שֶׁתְּמַהּ עַל הַמָּגֵן אַבְרָהָם בָּזֶה וְכָתַב לְצַדֵּד דְּכָל שֶׁאֶפְשָׁר לוֹ שֶׁלֹּא לַעֲסֹק בְּדָבָר הָאָסוּר לְאָכְלוֹ שַׁיַּשׁ לוֹמַר שֶׁחַיָּב לְהַרְחִיק עַצְמוֹ וְיֵשׁ לָאֲסֹר לָגַע בְּאָכְלִין עַיֵּן שָׁם. וְכָתַב בְּדָבָר שְׁמוּאֵל סִימָן צ"ח שֶׁהַמּוּהָלִים שְׁנוּהָגִים לַעֲשׂוֹת הַמְּצִיצָה בְּיַיִן, אִז בִּימֵי הַתַּעֲנִית אֵין לָהֶם לַעֲשׂוֹת בְּזֹלוּף בָּפֶה רַק בְּיָד אוֹ בְּמוֹךְ מִבְּלֵי אֶמְצָעוּת הָפֶה וּמִכָּל שֶׁכֵּן בְּחִשְׁעָה בְּאָב וְיוֹם כִּפּוּר עַיֵּן שָׁם, וְכֵן כָּתַב בְּאֵלִיָּה רַבָּה סִימָן תרכ"ו [תרכ"א] (סק"ד) בְּשֵׁם קְצוּר שָׁל"ה עַיֵּן שָׁם, וְנִרְאֶה דְּבְיוֹם הַכִּפּוּרִים אֵין לַעֲשׂוֹת בְּמוֹךְ מִשּׁוּם חֲשַׁשׁ סְחִיטָה וְיִזָּלֵף בְּיָד לְבַד. וְעַיֵּן בְּדַרְגּוֹל מֵרְכָּבָה שֶׁכָּתַב שְׁרָאִית הַמָּגֵן אַבְרָהָם מֵהַחֲלוֹת הוּא מֵהֵירוּשַׁלְמִי (פסחים פ"ד ה"ד) וְלָכֵן צָרִיךְ לְקַבֵּל בְּאֵימָה דִּבְרֵי הֵירוּשַׁלְמִי, עַיֵּן שָׁם בָּזֶה:

בְּאֵר הַיֵּטֵב

בְּשֵׁם הַרַבָּה פּוֹסְקִים דְּמַתָּר בְּעַיִן שָׁם: **ט** (ו) וְחֹמֶץ. אַפִלּוּ הַרְבֵּה. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ח). וְטַ"ז (סק"ו) הָעֲלָה הָא דְּפָטוּר בְּאֵין רְאוּיִין, הַיְינוּ כְּפִי הַחִיּוּב בְּרְאוּיִין דְּהַיְינוּ בְּאָכְלִין כְּשֶׁעוּרָן וּבְמֻשְׁקִין כְּשֶׁעוּרָן, בָּזֶה פָּטוּר בְּאֵין רְאוּיִין. אֲבָל אִם הָרְבֵּה מְאֹד חַיָּב אֲפִלּוּ בְּאֵין רְאוּיִין מִצַּד מַעֲלַת הָרְבּוּי, כְּמוֹ דְּאִשְׁתְּכַח בְּיוֹרֶה דַּעָה סִימָן ק"ג (ס"ב) לְעִנְיַן נוֹתֵן טַעַם לְתִפֶּם, עַיֵּן שָׁם. וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם) הָא דְּחֹמֶץ פָּטוּר, דַּוְקָא כְּשֶׁמְּבַעְבֵּעַ כְּשֶׁמַּשְׁלִיכִין אוֹתוֹ עַל הָאָרֶץ כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּיוֹרֶה דַּעָה סִימָן קכ"ג סָעִיף ר': **י** (ז) לָגַע. וּמַהֲרַי"ל אוֹסֵר. עַיֵּן ט"ז (סק"ח) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ח):

א (ף) בְּצוֹאָה. אֲבָל לְהַעֲבִיר אֶת הַזְּעָה אָסוּר. ט"ז (סק"א):

בְּאוּר הֲלָכָה

שֶׁהָעָתִיק בָּזֶה פְּרוּשׁ רַשִׁ"י (שבת קמ. ד"ה אומצא) דְּאוּמְצָא הוּא בָּשָׂר חַי (וּלְפָנֵינוּ בְּרַשִׁ"י שָׁם לא נִמְצָא). אֶלָּא דְּתִמְהִּי קְצָת מַה שֶּׁהָרַמְבַּ"ם הֶעְתִּיק אֲכָל בְּשַׂר צָלִי בְּמֶלַח, וְלִכְאוֹרָה מִשְׁמַע מִזֶּה דְּבָשָׂר חַי לָא הֲוֵי אֲכִילָא, אֶלָּא דְּבֶאֱמֶת אִי אֶפְשָׁר לוֹמַר כֵּן מִסּוּגְיָא דְּשַׁבָּת דַּף קכ"ח (ע"א), וְהָעָתִיקוּ הָרַמְבַּ"ם פֶּרֶק כ"ו מֵהִלְכוֹת שַׁבָּת (הט"ז) וּבְשֻׁלְחָן עָרוּךְ סִימָן ש"ח עַיֵּן שָׁם בְּסָעִיף ל"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קכה) וּבְבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה דחזי), וְעַיֵּן בְּפָרוּשׁ ר"ח בְּשַׁבָּת שָׁם בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל אוּמְצָא, וְצָרִיךְ עִיּוּן:

י * **אִם יֵשׁ מִתְּחִלַּת שְׁתִיָּה רִאשׁוֹנָה וְכוּ'. מוּכָח מִזֶּה דְּמַה שֶּׁשָּׁהָה בִּשְׁעַת הַשְׁתִיָּה הוּא בִּכְלַל הַשִּׁעוּר,** וְאֵין צָרִיךְ שֶׁיִּשְׁהֶא שִׁעוּר שְׁתִּית רְבִיעִית בֵּין שְׁתִיָּה לִשְׁתִיָּה אֶלָּא כָּל שֶׁשָּׁהָא בֵּין הַשְׁתִיּוֹת וְהַשְׁהִיּוֹת יוֹתֵר מֵרְבִיעִית פָּטוּר [מַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק"ח) עַיֵּן שָׁם]. **וְדִין זֶה הוּא אֲפִלּוּ לֹא הִפְסִיק כְּלָל אֶלָּא שֶׁשָּׁתָה מְעַט מְעַט עַד שֶׁשָּׁהָא עַל יְדֵי זֶה יוֹתֵר מִשְּׁתִית רְבִיעִית, פָּטוּר:**

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

אִינְגְּבָע"ר) הוּא דָּבָר שֶׁאֵין דַּרְכָּן לֶאֱכֹל, וְלָכֵן פָּטוּר. וְכָל פָּטוּר דְּאִיתְמַר הָכָא (כה) פָּטוּר אֲבָל אָסוּר: **ט** (כג) **מְלֹא לֻגְמָיו.** דְּקִים לְהוּ לְרַבָּנָן דִּכְשִׁעוּר זֶה מִתְיַשֵּׁב דַּעְתּוֹ שֶׁל אָדָם וְאָזַל מִמֶּנּוּ הָעִנּוּי: **(כד) לְפִי מַה שֶּׁהוּא.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּכָאן אֵין הַשִּׁעוּר שָׁוֶה לְכָל אָדָם כְּמוֹ בַּאֲכִילָה בְּסָעִיף א', מִשּׁוּם דִּלְעִנְיַן שְׁתִיָּה (כו) קִים לְהוּ לַחֲכָמִים דִּלֹא מִיְּתְבָא דַּעְתֵּיהּ שֶׁל אָדָם אֶלָּא בִּמְלֹא לֻגְמָיו דִּידֵיהּ: **(כה) וְלֹא מְלֹא לֻגְמָיו מַמָּשׁ.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר דִּלֹא בָּעֵינַן שֶׁיְּהֵא שְׁנֵי הַלְּחָיַיִם מְלֵאִין מַשְׁקֶה, אֶלָּא דֵּי (כז) שֶׁיְּהֵא אֶחָד מָלֵא וּבוֹלֵט, אֶלָּא שֶׁאָז יִרְאֶה מְמֻלָּא כְּאִלּוּ שְׁנֵיהֶם מְלֵאִין: **(כו) וְהוּא פָּחוֹת וְכוּ'.** מַשְׁמַע דְּהוּא (כמ) קָרוֹב לִרְבִיעִית, אֲמָנָם בִּסִימָן רע"א סָעִיף י"ג כָּתַב דְּהוּא רֻבּוֹ שֶׁל רְבִיעִית, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה שָׁם (ד"ה והוא): **(כז) בְּאָדָם בֵּינוֹנִי.** (כט) בִּרְבִיעִית אוֹ יוֹתֵר מֵרְבִיעִית, כְּגוֹן בְּאָדָם גָּדוֹל בְּיוֹתֵר. וּלְהֵפֶךְ בְּאָדָם קָטָן דְּמִלֹּא לֻגְמָיו דִּידֵיהּ הוּא פָּחוֹת מֵרֹב רְבִיעִית גַּם כֵּן חַיָּב, כֵּיוָן דְּמִיְּתַב דַּעְתֵּיהּ עַל יְדֵי זֶה: **(כח) כְּגוֹן צִיר.** הוּא (ל) מַה שֶּׁשּׁוֹתִין מִן הַדָּג כְּשֶׁשּׁוֹרִין אוֹתוֹ בְּמֶלַח. וּמוּרְיָס הוּא (לא) שֶׁמֶן הַיּוֹצֵא מִן הַדָּגִים: **(כט) וְחֹמֶץ חַי.** וַדַּוְקָא שֶׁמְּבַעְבֵּעַ כְּשֶׁמַּשְׁלִיכִין אוֹתוֹ עַל הָאָרֶץ דְּאָז אֵינוֹ רָאוּי לִשְׁתִיָּה, וּפָטוּר אֲפִלּוּ (לב) שָׁתָה הַרְבֵּה יוֹתֵר מִכְּשִׁעוּר, דְּכֵיוָן שֶׁהוּא חֹמֶץ חָזָק טְפֵי מִזֵּיקוֹ. (לג) [א]וְיֵשׁ אוֹמְרִים דִּכְשֶׁשּׁוֹתֶה הַרְבֵּה חַיָּב, מִשּׁוּם דְּאָז שׁוֹבֵר רַעֲבוֹנוֹ וְהַתּוֹרָה אָמְרָה 'אֲשֶׁר לֹא תְעַנֶּה' (ויקרא כג כט). אֲבָל אָסוּר לְכַלֵּי עַלְמָא אֲפִלּוּ (לד) בְּפוּרְתָא: **(ל) חַיָּב.** דְּרָאוּי הוּא לִשְׁתִיָּה: **י** (לא) **וְיֵשׁ אוֹמְרִים.** מִלְּשׁוֹן הַמְחַבֵּר מַשְׁמַע דְּהָעָקָר כְּדַעָה א' אֲבָל הַפְּרִי חָדָשׁ וְהַגְּרַ"א כָּתְבוּ [ב]דְּהָעָקָר כַּדַּעָה הַשֵּׁנִית: **(לב) וְלֹא חָיְשִׁינַן וְכוּ'.** וְלֹא דָּמֵי לְחָמֵץ בְּפֶסַח שֶׁאָסוּר לִגַּע בּוֹ מִשּׁוּם שֶׁמָּא יָבֹא לְאָכְלוֹ כִּדְמוּכָח לְעֵיל בְּסִימָן תמ"ו סָעִיף ג', מִשּׁוּם שֶׁבְּפֶסַח הוּא אוֹכֵל שְׁאָר דְּבָרִים לְכָךְ חָיְשִׁינַן שֶׁיֹּאכַל גַּם אֶת זֶה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים דְּבָדִיל מִכָּל דָּבָר אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה וְעוֹד דְּאֵימַת יוֹם הַדִּין עָלָיו, לְכָךְ לֹא חָיְשִׁינַן שֶׁיִּשְׁכַּח. וַאֲפִלּוּ אִם הַתִּינוֹק יָכוֹל לִטְלוֹ בְּעַצְמוֹ (לה) גַּם כֵּן אֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה:

א (א) מֻתָּר לְרָחְצָם וְכוּ'. וּמִכָּל מָקוֹם צָרִיךְ (ף) לְזָהֵר שֶׁלֹּא יִרְחַץ אֶלָּא מָקוֹם הַמֻּתָּנָּף. (ג) וְאִם גּוּפוֹ מְלֻכְלָךְ בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת וְהוּא טָרַח לִרְחֹץ

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(כה) הָרַמְבַּ"ם (שם פ"א ה"ב) וְעִטּוּר (ח"ב) וְשִׁבֻּלֵי הַלֶּקֶט (סי' שי"ב) וְכֵן מַשְׁמָעוּת הַמְּאִירִי (פא: ד"ה מזג) וְכֵן הִסְכִּים בְּפֶרִי חָדָשׁ (סי"ז) וּדְלֹא כַּאֲבִי הָעֶזְרִי (ראבי"ה סי' תתסא): **ט** (כו) גְּמָרָא (פ:): **(מ)** פֵּרוּשׁ הַמִּשְׁנָה לְהָרַ"מ (מ"א), **וּמִבֵּאר בִּגְמָרָא** (פ.). **דְּבָעֵינַן מְלֹא לֻגְמָיו פָּחוֹת מֵרְבִיעִית:** **(מא)** וְעַיֵּן בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ סִימָן ק"כ סָעִיף ל"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קכה) וּבְבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה דחזי), וְעַיֵּן בְּפָרוּשׁ ר"ח בְּשַׁבָּת שָׁם בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל אוּמְצָא, וְצָרִיךְ עִיּוּן: **מִשָּׁהוּ.** וְעַיֵּן בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ סִימָן ש"ח עַיֵּן שָׁם בְּסָעִיף ל"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קכה) וּבְבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה דחזי), וְעַיֵּן בְּפָרוּשׁ ר"ח בְּשַׁבָּת שָׁם בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל אוּמְצָא, וְצָרִיךְ עִיּוּן: **(מב)** וְעַיֵּן בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ סִימָן ש"ח עַיֵּן שָׁם בְּסָעִיף ל"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קכה) וּבְבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה דחזי), וְעַיֵּן בְּפָרוּשׁ ר"ח בְּשַׁבָּת שָׁם בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל אוּמְצָא, וְצָרִיךְ עִיּוּן: **(מג)** וְעַיֵּן בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ סִימָן ש"ח עַיֵּן שָׁם בְּסָעִיף ל"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קכה) וּבְבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה דחזי), וְעַיֵּן בְּפָרוּשׁ ר"ח בְּשַׁבָּת שָׁם בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל אוּמְצָא, וְצָרִיךְ עִיּוּן: **(מד)** וְעַיֵּן בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ סִימָן ש"ח עַיֵּן שָׁם בְּסָעִיף ל"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קכה) וּבְבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה דחזי), וְעַיֵּן בְּפָרוּשׁ ר"ח בְּשַׁבָּת שָׁם בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל אוּמְצָא, וְצָרִיךְ עִיּוּן: **(מה)** וְעַיֵּן בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ סִימָן ש"ח עַיֵּן שָׁם בְּסָעִיף ל"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קכה) וּבְבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה דחזי), וְעַיֵּן בְּפָרוּשׁ ר"ח בְּשַׁבָּת שָׁם בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל אוּמְצָא, וְצָרִיךְ עִיּוּן: **(מו)** וְעַיֵּן בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ סִימָן ש"ח עַיֵּן שָׁם בְּסָעִיף ל"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קכה) וּבְבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה דחזי), וְעַיֵּן בְּפָרוּשׁ ר"ח בְּשַׁבָּת שָׁם בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל אוּמְצָא, וְצָרִיךְ עִיּוּן: **(מז)** וְעַיֵּן בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ סִימָן ש"ח עַיֵּן שָׁם בְּסָעִיף ל"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קכה) וּבְבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה דחזי), וְעַיֵּן בְּפָרוּשׁ ר"ח בְּשַׁבָּת שָׁם בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל אוּמְצָא, וְצָרִיךְ עִיּוּן: **(מח)** וְעַיֵּן בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ סִימָן ש"ח עַיֵּן שָׁם בְּסָעִיף ל"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קכה) וּבְבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה דחזי), וְעַיֵּן בְּפָרוּשׁ ר"ח בְּשַׁבָּת שָׁם בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל אוּמְצָא, וְצָרִיךְ עִיּוּן: **(מט)** וְעַיֵּן בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ סִימָן ש"ח עַיֵּן שָׁם בְּסָעִיף ל"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קכה) וּבְבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה דחזי), וְעַיֵּן בְּפָרוּשׁ ר"ח בְּשַׁבָּת שָׁם בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל אוּמְצָא, וְצָרִיךְ עִיּוּן: **(נ)** וְעַיֵּן בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ סִימָן ש"ח עַיֵּן שָׁם בְּסָעִיף ל"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קכה) וּבְבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה דחזי), וְעַיֵּן בְּפָרוּשׁ ר"ח בְּשַׁבָּת שָׁם בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל אוּמְצָא, וְצָרִיךְ עִיּוּן: **(נא)** וְעַיֵּן בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ סִימָן ש"ח עַיֵּן שָׁם בְּסָעִיף ל"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קכה) וּבְבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה דחזי), וְעַיֵּן בְּפָרוּשׁ ר"ח בְּשַׁבָּת שָׁם בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל אוּמְצָא, וְצָרִיךְ עִיּוּן: **(נב)** וְעַיֵּן בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ סִימָן ש"ח עַיֵּן שָׁם בְּסָעִיף ל"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קכה) וּבְבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה דחזי), וְעַיֵּן בְּפָרוּשׁ ר"ח בְּשַׁבָּת שָׁם בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל אוּמְצָא, וְצָרִיךְ עִיּוּן: **(נג)** וְעַיֵּן בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ סִימָן ש"ח עַיֵּן שָׁם בְּסָעִיף ל"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קכה) וּבְבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה דחזי), וְעַיֵּן בְּפָרוּשׁ ר"ח בְּשַׁבָּת שָׁם בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל אוּמְצָא, וְצָרִיךְ עִיּוּן: **(נד)** וְעַיֵּן בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ סִימָן ש"ח עַיֵּן שָׁם בְּסָעִיף ל"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קכה) וּבְבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה דחזי), וְעַיֵּן בְּפָרוּשׁ ר"ח בְּשַׁבָּת שָׁם בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל אוּמְצָא, וְצָרִיךְ עִיּוּן: **(נה)** וְעַיֵּן בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ סִימָן ש"ח עַיֵּן שָׁם בְּסָעִיף ל"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קכה) וּבְבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה דחזי), וְעַיֵּן בְּפָרוּשׁ ר"ח בְּשַׁבָּת שָׁם בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל אוּמְצָא, וְצָרִיךְ עִיּוּן: **(נו)** וְעַיֵּן בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ סִימָן ש"ח עַיֵּן שָׁם בְּסָעִיף ל"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קכה) וּבְבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה דחזי), וְעַיֵּן בְּפָרוּשׁ ר"ח בְּשַׁבָּת שָׁם בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל אוּמְצָא, וְצָרִיךְ עִיּוּן: **(נז)** וְעַיֵּן בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ סִימָן ש"ח עַיֵּן שָׁם בְּסָעִיף ל"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קכה) וּבְבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה דחזי), וְעַיֵּן בְּפָרוּשׁ ר"ח בְּשַׁבָּת שָׁם בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל אוּמְצָא, וְצָרִיךְ עִיּוּן: **(נח)** וְעַיֵּן בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ סִימָן ש"ח עַיֵּן שָׁם בְּסָעִיף ל"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קכה) וּבְבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה דחזי), וְעַיֵּן בְּפָרוּשׁ ר"ח בְּשַׁבָּת שָׁם בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל אוּמְצָא, וְצָרִיךְ עִיּוּן: **(נט)** וְעַיֵּן בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ סִימָן ש"ח עַיֵּן שָׁם בְּסָעִיף ל"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קכה) וּבְבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה דחזי), וְעַיֵּן בְּפָרוּשׁ ר"ח בְּשַׁבָּת שָׁם בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל אוּמְצָא, וְצָרִיךְ עִיּוּן: **(ס)** וְעַיֵּן בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ סִימָן ש"ח עַיֵּן שָׁם בְּסָעִיף ל"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קכה) וּבְבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה דחזי), וְעַיֵּן בְּפָרוּשׁ ר"ח בְּשַׁבָּת שָׁם בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל אוּמְצָא, וְצָרִיךְ עִיּוּן: **(סא)** וְעַיֵּן בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ סִימָן ש"ח עַיֵּן שָׁם בְּסָעִיף ל"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קכה) וּבְבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה דחזי), וְעַיֵּן בְּפָרוּשׁ ר"ח בְּשַׁבָּת שָׁם בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל אוּמְצָא, וְצָרִיךְ עִיּוּן: **(סב)** וְעַיֵּן בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ סִימָן ש"ח עַיֵּן שָׁם בְּסָעִיף ל"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קכה) וּבְבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה דחזי), וְעַיֵּן בְּפָרוּשׁ ר"ח בְּשַׁבָּת שָׁם בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל אוּמְצָא, וְצָרִיךְ עִיּוּן: **(סג)** וְעַיֵּן בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ סִימָן ש"ח עַיֵּן שָׁם בְּסָעִיף ל"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קכה) וּבְבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה דחזי), וְעַיֵּן בְּפָרוּשׁ ר"ח בְּשַׁבָּת שָׁם בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל אוּמְצָא, וְצָרִיךְ עִיּוּן: **(סד)** וְעַיֵּן בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ סִימָן ש"ח עַיֵּן שָׁם בְּסָעִיף ל"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קכה) וּבְבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה דחזי), וְעַיֵּן בְּפָרוּשׁ ר"ח בְּשַׁבָּת שָׁם בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל אוּמְצָא, וְצָרִיךְ עִיּוּן: **(סה)** וְעַיֵּן בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ סִימָן ש"ח עַיֵּן שָׁם בְּסָעִיף ל"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קכה) וּבְבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה דחזי), וְעַיֵּן בְּפָרוּשׁ ר"ח בְּשַׁבָּת שָׁם בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל אוּמְצָא, וְצָרִיךְ עִיּוּן: **(סו)** וְעַיֵּן בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ סִימָן ש"ח עַיֵּן שָׁם בְּסָעִיף ל"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קכה) וּבְבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה דחזי), וְעַיֵּן בְּפָרוּשׁ ר"ח בְּשַׁבָּת שָׁם בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל אוּמְצָא, וְצָרִיךְ עִיּוּן: **(סז)** וְעַיֵּן בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ סִימָן ש"ח עַיֵּן שָׁם בְּסָעִיף ל"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קכה) וּבְבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה דחזי), וְעַיֵּן בְּפָרוּשׁ ר"ח בְּשַׁבָּת שָׁם בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל אוּמְצָא, וְצָרִיךְ עִיּוּן: **(סח)** וְעַיֵּן בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ סִימָן ש"ח עַיֵּן שָׁם בְּסָעִיף ל"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קכה) וּבְבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה דחזי), וְעַיֵּן בְּפָרוּשׁ ר"ח בְּשַׁבָּת שָׁם בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל אוּמְצָא, וְצָרִיךְ עִיּוּן: **(סט)** וְעַיֵּן בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ סִימָן ש"ח עַיֵּן שָׁם בְּסָעִיף ל"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קכה) וּבְבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה דחזי), וְעַיֵּן בְּפָרוּשׁ ר"ח בְּשַׁבָּת שָׁם בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל אוּמְצָא, וְצָרִיךְ עִיּוּן: **(ע)** וְעַיֵּן בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ סִימָן ש"ח עַיֵּן שָׁם בְּסָעִיף ל"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קכה) וּבְבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה דחזי), וְעַיֵּן בְּפָרוּשׁ ר"ח בְּשַׁבָּת שָׁם בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל אוּמְצָא, וְצָרִיךְ עִיּוּן: **(עא)** וְעַיֵּן בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ סִימָן ש"ח עַיֵּן שָׁם בְּסָעִיף ל"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קכה) וּבְבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה דחזי), וְעַיֵּן בְּפָרוּשׁ ר"ח בְּשַׁבָּת שָׁם בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל אוּמְצָא, וְצָרִיךְ עִיּוּן: **(עב)** וְעַיֵּן בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ סִימָן ש"ח עַיֵּן שָׁם בְּסָעִיף ל"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קכה) וּבְבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה דחזי), וְעַיֵּן בְּפָרוּשׁ ר"ח בְּשַׁבָּת שָׁם בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל אוּמְצָא, וְצָרִיךְ עִיּוּן: **(עג)** וְעַיֵּן בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ סִימָן ש"ח עַיֵּן שָׁם בְּסָעִיף ל"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קכה) וּבְבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה דחזי), וְעַיֵּן בְּפָרוּשׁ ר"ח בְּשַׁבָּת שָׁם בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל אוּמְצָא, וְצָרִיךְ עִיּוּן: **(עד)** וְעַיֵּן בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ סִימָן ש"ח עַיֵּן שָׁם בְּסָעִיף ל"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קכה) וּבְבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה דחזי), וְעַיֵּן בְּפָרוּשׁ ר"ח בְּשַׁבָּת שָׁם בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל אוּמְצָא, וְצָרִיךְ עִיּוּן: **(עה)** וְעַיֵּן בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ סִימָן ש

(ג) לְרָחֲצָם, (ב) שֶׁלֹּא אִסְרוּ אֶלָּא רְחִיצָה שֶׁל תַּעֲנוּג: **ב** (ג) [1]נוֹטֵל אָדָם יָדָיו שַׁחֲרִית וּמְבָרֵךְ עַל נְטִילַת יָדַיִם, וְיִזָּהֵר שֶׁלֹּא יִטֹּל אֶלָּא עַד סוֹף קְשָׁרֵי אֶצְבְּעוֹתָיו (וְלֹא יְכַוֵּן לַהֲנָאַת רְחִיצָה רַק לְהַעֲבִיר הָרוּחַ רָעָה מֵעַל הַיָּדַיִם) (הגהות מיימוני (פ"ג מ"ג ס"ג): **ג** [2]אִם הֶטִּיל מַיִם (ג) (ד) וְשִׁפְשֵׁף בְּיָדוֹ, אוֹ עָשָׂה צָרְכָיו [3]וְקִנֵּחַ, מֻתָּר לְרָחֵץ, דְּהָוֶה לֵיהּ יָדָיו מְלֻכְלָכוֹת (וְרוֹחַץ עַד סוֹף קְשָׁרֵי אֶצְבְּעוֹתָיו). (ה) * [4]וְאִם רוֹצֶה לְהִתְפַּלֵּל, אֲפִלּוּ לֹא קִנֵּחַ נַמִּי מֻתָּר לִטֹּל (ו) עַד סוֹף קְשָׁרֵי אֶצְבְּעוֹתָיו. הַגָּהּ: וְכֵן (ד) כֹּהֵן הָעוֹלֶה לַדּוּכָן (ז) נוֹטֵל יָדָיו אַף עַל פִּי שֶׁהֵן טְהוֹרוֹת, (ח) דְּכָל רֹב רְחִיצָה שֶׁאֵינוֹ מְכַוֵּן בָּהּ לְתַעֲנוּג מֻתֶּרֶת (הגהות מיימוני פרק ב') [ג'] מהלכות יום כיפור (סמ) ומהרי"ל (מנהגים)), וְלָכֵן אֲפִלּוּ בָּא מִן הַדֶּרֶךְ וְרַגְלָיו כֻּהוֹת מֻתָּר לְרָחֲצָן (ד"ה כתב הרמב"ם) בשם הגהות מיימוני (סמ פ"ג ד) וסמ"ג (לאוין סט) וטור הלכות תשעה באב (סי' תקנד)): **ד** [5]מִי שֶׁהוּא אִסְטְנִיס וְאֵין דַּעְתּוֹ מְיֻשֶּׁבֶת עָלָיו עַד שֶׁיְּקַנֵּחַ פָּנָיו בְּמַיִם, מֻתָּר. הַגָּהּ: (ט) וְנָהֲגוּ בָּזֶה לְהַחְמִיר, וַאֲפִלּוּ בִּרְחִיצַת הָעֵינַיִם (י) שֶׁהִיא קָצַת (ה) רְפוּאָה נָהֲגוּ לְהַחְמִיר (מהרי"ל (סמ)). וְאָסוּר לִרְחֹץ (יא) פִּיו בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאַר לְעֵיל סִימָן תקס"ז סָעִיף ג': **ה** [6]הַהוֹלֵךְ לְבֵית הַמִּדְרָשׁ, אוֹ

ו תוספות שם (ד"ה משום) מַהָא דְּיָד לְפֶה תִּקָּצֵץ שַׁבָּת (ק"ט) [קח:].
ז הָרא"ש שָׁם (פ"ח ס"ג). ח טור. ט בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ומיהו). י טור בְּשֵׁם גְּאוֹן. כ בְּרֵירָתָא יוֹמָא ע"ז (ע"ב).

בַּאֵר הֵיטֵב

(ג) לְרָחֲצָם. וְיִזָּהֵר שֶׁלֹּא יִטֹּל אֶלָּא מָקוֹם הַמְטֻנָּף בִּלְבַד. רַמְב"ם (פ"ג ה"ב) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"א) ג. וְשִׁפְשֵׁף. מִשְׁמַע אֲבָל בְּלֹא שִׁפְשׁוּף אֵין לִטֹּל יָדַיִם רַק אִם רוֹצֶה לְהִתְפַּלֵּל כְּמוֹ שֶׁכָּתַב אַחַר זֶה. וְטַ"ז (סק"ב) כָּתַב כֵּיוָן דְּצָרִיךְ לְבָרֵךְ אֲשֶׁר יָצַר, יִטֹּל אֲפִלּוּ בְּלֹא שִׁפְשׁוּף, עַיֵּן שָׁם: (ד) כֹּהֵן. וְהוּא הַדִּין לְיִם בְּמָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ. רַדְבַּ"ז (ח"ד סי' לו) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ג): ד (ה) רְפוּאָה. אֲבָל מְשׁוּם רְפוּאָה גְּמוּרָה מֻתָּר לְרָחֵץ, דְּלֹא גָּרַע מִמִּי שֶׁרַגְלָיו כֹּהוֹת, מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

מְקוֹמוֹת הַמְטֻנָּפִים כָּל אֶחָד בִּפְנֵי עַצְמוֹ, מֻתָּר לִכְנֹס בְּמַיִם לְרָחֵץ כָּל גּוּפוֹ בְּפַעַם אַחַת בְּכְדֵי לְהָסִיר הַלִּכְלוּךְ שֶׁעָלָיו. וּכְשֶׁרוֹחֵץ מֵחֲמַת טִנּוּף, יְכַוֵּן שֶׁאֵינוֹ לַהֲנָאַת רְחִיצָה רַק לְהַעֲבִיר הַלִּכְלוּךְ, וּכְדִלְקַמָּן בְּסוֹף סָעִיף ב' [אַחֲרוֹנִים]: **(ב) שֶׁלֹּא אִסְרוּ אֶלָּא רְחִיצָה שֶׁל תַּעֲנוּג.** מִלְּשׁוֹן זֶה מַשְׁמַע (ג) דְּאִם הַזֵּעָה הִרְבֶּה וְרוֹצֶה לִרְחֹץ לְהַעֲבִיר הַזֵּעָה מֻתָּר, כֵּיוָן שֶׁאֵינָהּ רְחִיצָה שֶׁל תַּעֲנוּג. (ד) וּמִכָּל מָקוֹם מִי שֶׁאֵינוֹ אִסְטְנִיס וְאֵין צָרִיךְ לִרְחִיצָה זוֹ כָּל כָּךְ, א]נָכוֹן לְהַחְמִיר שֶׁלֹּא לִרְחֹץ בְּשִׁבְיל הַעֲבָרַת הַזֵּעָה, כְּמוֹ שֶׁאָסוּר לָסוּךְ בְּשֶׂמֶן לְהַעֲבִיר הַזֵּעָה כְּמוֹ שֶׁמְּבֹאָר בְּסִימָן תרי"ד (ס"א): **ב (ג) נוֹטֵל אָדָם יָדָיו שַׁחֲרִית.** כְּדַרְכּוֹ בְּכָל הַשָּׁנָה שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים, (ה) כֵּיוָן דִּבְלֹא זֶה לֹא יָכוֹל לִגַּע בְּיָדָיו לְפֶה וְלַעֲיָנַיִם וְלָאֹזֶן מִשּׁוּם סַכָּנָה, לֹא גָּרַע מֵאַחַר שֶׁהָיָה מְלֻכְלָךְ בְּטִיט וְכוּ', אֲבָל פָּנָיו לֹא יִרְחַץ כָּלָל, וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסָעִיף ד': **ג (ד) וְשִׁפְשֵׁף בְּיָדוֹ אוֹ עָשָׂה צָרְכָיו וְקִנֵּחַ וְכוּ'.** מִלְּשׁוֹן זֶה מַשְׁמַע דְּאִם לֹא קִנֵּחַ בִּגְדוֹלִים וְלֹא שִׁפְשֵׁף בִּקְטַנִּים אָסוּר לוֹ לִרְחֹץ, וּבָאֱמֶת יֵשׁ מַחֲלֹקֶת הַפּוֹסְקִים בָּזֶה, [2]דְּיֵשׁ אוֹמְרִים דַּאֲפִלּוּ לֹא קִנֵּחַ וְשִׁפְשֵׁף יֵשׁ לוֹ לִרְחֹץ יָדָיו מִשּׁוּם 'הִכּוֹן לִקְרַאת אֱלֹקֶיךָ יִשְׂרָאֵל' (עמוס ד יב) דְּהָא צָרִיךְ לְבָרֵךְ אֲשֶׁר יָצַר, וְעַל כֵּן הִסְכִּימוּ (ו) הָאַחֲרוֹנִים דְּנָכוֹן לְכַתְּחִלָּה לְקַנֵּחַ וּלְשַׁפְשֵׁף כְּדֵי לְהוֹצִיא נַפְשִׁיהּ מִפְּלוּגְתָּא, דְּבָזֶה לְכָלֵי עָלְמָא מֻתָּר לִרְחֹץ. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּלֵיל יוֹם הַכִּפּוּרִים אַחַר הַתְּפִלָּה, אֲבָל בַּיּוֹם (ז) שֶׁמִּתְפַּלְּלִין כָּל הַיּוֹם, אִם הֶטִּיל מַיִם אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא שִׁפְשֵׁף אוֹ שֶׁעָשָׂה צָרְכָיו אַף שֶׁלֹּא קִנֵּחַ, מֻתָּר לִטֹּל יָדָיו עַד סוֹף קְשָׁרֵי אֶצְבְּעוֹתָיו וּכְדִלְקַמִּיהּ: **(ה) וְאִם רוֹצֶה לְהִתְפַּלֵּל אֲפִלּוּ לֹא קִנֵּחַ וְכוּ'.** מִשְׁמַע מִזֶּה דְּאִם לֹא עָשָׂה צָרְכָיו כְּלָל אֵין לוֹ לִטֹּל יָדָיו בְּשִׁבְיל תְּפִלָּה בִּלְבַד, אַף דִּמְבֹאָר לְעֵיל בְּסִימָן רל"ג סָעִיף ב' דְּבִשְׁבִיל תְּפִלָּה בִּלְבַד מִצְוָה לִטֹּל יָדַיִם, (ח) הָכָא מִשּׁוּם חֹמֶר יוֹם הַכִּפּוּרִים חָשַׁשׁ לְאוֹתָן הַפּוֹסְקִים דְּסָבְרִי דְּבִשְׁבִיל תְּפִלָּה בִּלְבַד לֹא תִּקְּנוּ לִטֹּל יָדַיִם, כִּי אִם בְּשַׁחֲרִית מִשּׁוּם דְּנַעֲשָׂה כִּבְרִיָּה חֲדָשָׁה: **(ו) עַד סוֹף קְשָׁרֵי אֶצְבְּעוֹתָיו.** וְלֹא יוֹתֵר, (ט) אֲפִלּוּ עָשָׂה צָרְכָיו וְקִנֵּחַ. וְעַיֵּן בְּדֶרֶךְ הַחַיִּים (איסור רחיצה ס"א) דְּהוּא הַדִּין אִם נָגַע בִּגּוּפוֹ בִּמְקוֹמוֹת הַמְכֻסִּים שֶׁשָּׁם הוּא מְקוֹם זֵעָה, אֲפִלּוּ לֹא נָגַע רַק בְּאֶצְבַּע אַחַת צָרִיךְ לִרְחֹץ כָּל יָדוֹ עַד קְשָׁרֵי אֶצְבְּעוֹתָיו. וְאִם נָגַע בְּיָדוֹ בְּטִיט אוֹ בְּרֹפֶשׁ אֵין צָרִיךְ לִרְחֹץ רַק מָקוֹם הַמְלֻכְלָךְ בִּלְבַד. וְהֵינוּ אֲפִלּוּ לִתְפִלָּה: **(ז) נוֹטֵל יָדָיו.** וְהַנִּטְיָלָה הוּא (י) עַד הַפֶּרֶק, כְּמַאֲמָר לְעֵיל בְּסִימָן קכ"ח סָעִיף ו' [חַיֵּי אָדָם (כלל קמה ס"א) בְּשֵׁם אֵלִיָּה רַבָּה (סק"ד)]: **(ח) דְּכָל רֹב רְחִיצָה וְכוּ'.** עַיֵּן בְּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק"ב) שְׁנִתְקַשָּׁה עַל תֹּבֶת 'רב', וְגַם בְּהַגָּהַת מַיְמוֹנִי לֵיכָא תֹּבֶת רב עַיֵּן שָׁם: **ד (ט) וְנָהֲגוּ בָּזֶה לְהַחְמִיר.** וְאִם פָּנָיו מְלֻכְלָךְ קָצַת אוֹ שֶׁיֵּשׁ לוֹ לִפְלוּחַ עַל עֵינָיו, (יא) יָכוֹל לְלַחְלֵחַ אֶצְבָּעוֹ בְּמַיִם וְלִרְחֹץ, בְּמָקוֹם הַלִּכְלוּךְ אוֹ בִּכְדֵי לְהַעֲבִיר הַלִּפְלוּף, רַק יִזָּהֵר שֶׁלֹּא לִרְחֹץ רַק מָקוֹם הַמְלֻכְלָךְ בִּלְבַד: **(י) שֶׁהִיא קָצַת רְפוּאָה.** אֲבָל מִשּׁוּם (יב) רְפוּאָה גְּמוּרָה מֻתָּר לִרְחֹץ בְּמָקוֹם (יג) שֶׁאֵין אִסּוּר מִשּׁוּם רְפוּאָה בְּשַׁבָּת [עַל דֶּרֶךְ שֶׁנִּתְבָּאַר בְּסִימָן שכ"ח (ס"ט)], דְּלֹא גָּרַע מִמִּי שֶׁבָּא מִן הַדֶּרֶךְ וְרַגְלָיו כֹּהוֹת: **(יא) פִּיו.** שֶׁמָּא יִבְלַע קְצָת

(ג) לְבוּשׁ וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"א) בְּסִימָן תרי"ד בְּרֹאשׁוֹ, וְכֵן כָּתַב אֵלִיָּה רַבָּה (שם סק"א) בְּשֵׁם שִׁבְלֵי הַלֶּקֶט (סי' שי"ג) וְכֵן כָּתַב מַאֲמַר מָרְדְּכַי (שם סק"א) בְּשֵׁם רַבֵּנוּ מָנוֹחַ (פ"ג ה"ט): (ד) מַשֶּׁה אֶפְרַיִם (ס"ב) שָׁנוּ לְכַתְּחִלָּה לָחֹשׁ לְדַעַת הַבַּ"ח (ס"א) וְהַטַּ"ז (סק"א) וְהַפְּרִי חָדָשׁ שֶׁמַּחְמִירִין בָּזֶה, וּלְדַעְתָּם הָא דְּקָאָמַר הַטּוּר וְהַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ שֶׁלֹּא אִסְרוּ אֶלָּא רְחִיצָה שֶׁל תַּעֲנוּג לָאו דַּוְקָא וְאָתְיָא רַק לְאַפּוקֵי הֵיכִי דִּרְחִיצָה הֵיָה רַק לְהַעֲבִיר הַלִּכְלוּךְ: **ב (ה)** וְגַם דִּסְתָם יָדַיִם מְלֻכְלָכוֹת הֵן בַּבֹּקֶר, שֶׁהֲרֵי אֵינוֹ נִזָּהָר כָּל הַלַּיְלָה מִגַּע בֵּית הַסְּתָרִים [טוּר]: **ג (ו)** וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב) וּשְׁאֲרֵי אַחֲרוֹנִים: (ז) מָגֵן אַבְרָהָם (שם). **וְרִצּוֹנוֹ לוֹמַר דְּהָא יְהֵא צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל מוֹסָף וּמִנְחָה וּנְעִילָה. וּמִשּׁוּם שְׁאָר דִּבְרֵי קְדֻשָּׁה כְּגוֹן תְּפִלּוֹת וּפִיּוּטִים שֶׁאָנוּ אוֹמְרִים אוֹ מִשּׁוּם לְבָרֵךְ אֲשֶׁר יָצַר בִּלְבַד, כְּבָר כָּתַב דָּוִטוֹב שֶׁיִּשְׁפְּשֵׁף כְּדֵי לְהוֹצִיא נַפְשֵׁיהּ מִפְּלוּגְתָּא,** [1]וְזֶהוּ דַּעַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם וְהָרַבָּה אַחֲרוֹנִים. וְעַיֵּן בְּסִימָן תקנ"ד בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (ד"ה ואם) **מַה שֶּׁהֵבִיא דַּעַת וְשֵׁב הַכֹּהֵן** (סי' ג) **בְּעִנְיַן זֶה:** (ס) אַף דְּדַעַת הָרַ"ן (ב. ד"ה והוי) הַמּוּבָא בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה וגב") מַשְׁמַע דְּבִשְׁבִיל תְּפִלָּה בִּלְבַד גַּם כֵּן יֵשׁ לוֹ לִטֹּל יָדָיו, מִכָּל מָקוֹם לְמַעֲשֶׂה הֶחְמִיר הַבַּיִת יוֹסֵף. וּבְפָרָט בִּזְמַנֵּינוּ שֶׁאָנוּ כָּל הַיּוֹם בְּבֵית הַכְּנֶסֶת יֵשׁ לוֹמַר בִּפְשִׁיטוּת דְּבִשְׁבִיל

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבשו"ע הרב (סי' תריד ס"א) כתב שברחיצה כל שאינו מתכוין לתענוג מותר, ואינו דומה לסיכה, ולא כתב להחמיר בזה. **ב]** וּבשו"ע הרב (ס"ד) סובר כהאוסרים ליטול ידיו כל שלא קינח ושפשף, ומ"מ הביא העצה שישפשף בידו ואז יוכל ליטול ידיו קודם ברכת אשר יצר. **ג]** וכן הוא דעת שו"ע הרב (ס"ה).

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah